راهنمای تک‌موضوعی · از کتاب «فیبریلاسیون دهلیزی و فعالیت بدنی»

رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی

خطر سکته، رقیق‌کننده، ایمنی و داستان آقای یوسفی



دکتر مکس زینلی · فیزیوتراپیست

MAXACADEMY

با دکتر مکس همراه باش

ویدیوی تمرین‌ها، تحقیقات تازه و پاسخ سؤال‌هات رو در کانال‌های دکتر مکس دنبال کن. برای باز شدن هر کانال، روی آدرسش بزن:

کانال	آدرس
اینستاگرام	instagram.com/dr.max.zeinali
کانال پخش اینستاگرام	عضویت در کانال
یوتیوب	youtube.com/@dr.max.zeinali
تلگرام	t.me/drmaxzeinalibook
کانال واتساپ	عضویت در کانال
وبسایت و تست‌های آنلاین	drmaxacademy.com

پیش از شروع بخوان

این کتاب آموزشیه و جایگزین **متخصص قلب** تو نیست. قبل از شروع ورزش با پزشکت صحبت کن. **داروی رقیق‌کننده‌ی خون** یا **داروی ضربان** رو هیچ‌وقت خودسرانه قطع نکن. **همون روز به پزشک**: تپش قلب **تازه** یا خیلی **تند** که با استراحت آروم نمی‌شه؛ **سرگیجه** یا **نزدیک به غش**؛ **تنگی نفس** تازه یا **ورم** پا؛ **خونریزی** غیرعادی (لثه، ادرار، مدفوع سیاه) با رقیق‌کننده‌ی خون. **فوراً ۱۱۵**: **کجی صورت**، **ضعف** یا **بی‌حسی** یک طرف بدن، اختلال **صحبت** یا **دید** (سکته‌ی مغزی)؛ **درد یا فشار قفسه‌ی سینه**؛ **غش**؛ **ضربه به سر** با رقیق‌کننده‌ی خون. اگه **غم شدید**، **بی‌امیدی** یا **فکر آسیب به خودت** داری، همین امروز با **صدای مشاور بهزیستی ۱۴۸۰** یا پزشک تماس بگیر؛ در خطر فوری، **۱۱۵**.

© دکتر مکس زینلی · MAXACADEMY · همه‌ی حقوق محفوظ است. هرگونه کپی، انتشار یا فروش این کتاب بدون اجازه‌ی کتبی ممنوعه.

تصاویر افراد این کتاب با کمک هوش مصنوعی ساخته شده و از نظر درستی حرکت، توسط فیزیوتراپیست بازبینی شده‌اند.

فهرست

بخش ۱: فیبریلاسیون دهلیزی ۸

۱. فیبریلاسیون دهلیزی چیه؟ ۹

۲. خطر سکته ۹

۳. علائم خطر ۱۰

بخش ۲: زندگی روزمره ۱۳

۴. رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی ۱۴

۵. وزن و غذا ۱۴

۶. سفر ۱۵

بخش ۳: برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای ۱۷

۷. چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت ۱۸

بخش ۴: کتابخونه‌ی تمرین‌ها ۲۱

بخش ۵: خانواده، زندگی و داستان‌ها ۲۴

۸. خانواده ۲۵

۹. داستان آقای یوسفی: علائم سکته ۲۵

کتاب کامل و ارتقا ۲۶

منابع علمی ۲۸

پیش‌گفتار

این راهنما برای **رقیق‌کننده‌ها**ست.

در این راهنما

- فیبریلاسیون دهلیزی چیه؟
- خطر سکته
- علائم خطر
- رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی
- وزن و غذا
- سفر
- چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت
- خانواده
- داستان آقای یوسفی: علائم سکته
- ۲ تمرین مصور، هر کدوم در یک صفحه

نکته‌ی دکتر مکس

این راهنما بخشی از کتاب کامل **«فیبریلاسیون دهلیزی و فعالیت بدنی»** است. کتاب کامل ۴۰ فصل داره و همه‌ی مشکلات، جراحی‌ها، برنامه‌ها و زندگی روزمره رو پوشش می‌ده. هر جا در این راهنما نوشته شده «در کتاب کامل»، اون فصل در کتاب کامل هست.

دکتر مکس زینلی

فیزیوتراپیست

بخش ۱

فیبریلاسیون دهلیزی

فیبریلاسیون دهلیزی چیه، علائم، خطر سکته، چه چیزی بدترش می‌کنه، علائم خطر و باورهای غلط.

فیبریلاسیون دهلیزی چیه؟

در **فیبریلاسیون دهلیزی** (AF)، **دهلیزها** (حفره‌های بالایی قلب) به‌جای انقباض منظم، **نامنظم** و **تند** می‌لرزن. نتیجه‌ش **ضربان نامنظم** قلبه.

نوع	
حمله‌ای (پاروکسیسمال)	میاد و **خودش** می‌ره، معمولاً در کمتر از ۷ روز
پایدار	می‌مونه تا با **درمان** برگرده
دائمی	با بیمار و پزشک تصمیم گرفته شده **ضربان** کنترل بشه، نه ریتم

نکته‌ی دکتر مکس

AF با **سن** خیلی شایع‌تر می‌شه و یکی از شایع‌ترین ریتم‌های غیرعادی قلبه.

ضربان نامنظم، نه همیشه خطرناک، ولی همیشه مهم.

فصل ۲

خطر سکته

در AF خون در دهلیز **کند** حرکت می‌کنه و ممکنه **لخته** درست بشه. اگه لخته به **مغز** بره، **سکته** می‌شه.

خطر سکته با **سن**، **فشار خون**، **دیابت**، **نارسایی قلب**، **سکته‌ی قبلی** و **بیماری رگ‌ها** بیشتر می‌شه	
رقیق‌کننده‌ی خون خطر سکته رو خیلی **کم** می‌کنه	
تصمیم درباره‌ی رقیق‌کننده با **پزشکه**	

نکته‌ی دکتر مکس

آسپرین جای رقیق‌کننده‌ی خون رو در AF **نمی‌گیره**؛ با پزشکت صحبت کن.

رقیق‌کننده‌ی خون، محافظ مغز.

فصل ۳

علائم خطر

فوراً اورژانس (۱۱۵)

☐
کجی صورت، **ضعف** یا **بی‌حسی** یک طرف بدن، اختلال **صحبت** یا **دید**
درد یا **فشار قفسه‌ی سینه**
غش
ضربه به سر با رقیق‌کننده‌ی خون
خونریزی زیاد که بند نمیاد

همون روز به پزشک

☐
تپش قلب **تند** (مثلاً بیشتر از **۱۲۰** در استراحت) که آروم نمی‌شه
سرگیجه یا **نزدیک به غش**
تنگی نفس تازه یا **ورم** پا
مدفوع سیاه، **خون** در ادرار، **کبودی** زیاد

علائم سکته: ثانیه‌ها مهمن؛ ۱۱۵.

بخش ۲

زندگی روزمره

رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی، وزن و غذا، خواب و خروپف، الکل و کافئین، استرس، و سفر.

فصل ۴

رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی

☐	
	قرص رو **سر ساعت** بخور؛ **جعبه‌ی قرص**
	به **دندانپزشک** و هر پزشکی بگو رقیق‌کننده می‌خوری
	مسکن‌های ضدالتهاب (مثل ایبوپروفن) فقط با پزشک
	ورزش‌های پرضربه (کشتی، فوتبال تماسی) نه
	کلاه برای دوچرخه‌ی بیرون
	خونه‌ی امن برای زمین نخوردن

اگه یک نوبت قرص یادت رفت

دستور هر دارو **فرق** داره	از **داروساز** یا **پزشکت** بپرس و یادداشت کن
دو برابر نخور، مگه پزشک گفته باشه	
یادآور گوشی	

رقیق‌کننده سر ساعت؛ زمین نخوردن مهم‌تر.

فصل ۵

وزن و غذا

☐	
	هدف: کاهش ۱۰٪ وزن اگه اضافه‌وزن داری، **آهسته**
	نمک کمتر برای فشار
	سبزی، **حبوبات**، **ماهی**
	وارفارین می‌خوری؟ سبزی‌های **برگ‌سبز** رو **ثابت** نگه دار، نه قطع؛ با پزشک
	غذای سنگین شب کمتر

وزن کمتر، فشار کمتر، AF کمتر.

فصل ۶

سفر

☐	
	قرص کافی + اضافه در کیف **دستی**
	کارت «رقیق‌کننده‌ی خون مصرف می‌کنم»
	آب و **راه رفتن** در پرواز
	پمپ مچ پا در نشستن طولانی
	کوه و **ارتفاع** زیاد: با پزشک

پمپ مچ پا ← ص ۲۲ · رژه در حالت نشسته ← ص ۲۳

قرص و کارت در کیف دستی.

بخش ۳

برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای

دوز تمرین، فاز ۱ (شروع آروم)، فاز ۲ (هوازی بیشتر و قدرت)، فاز ۳ (اینتروال آروم و تعادل)، فاز ۴ (همیشگی)، برنامه‌ی ۱۰ دقیقه‌ای، نگه‌داری، و روزهای بد.

چطور تمرین کنم: مقدار، شدت و پیشرفت

تمرین مثل دارو، **دوز** داره. دوز کم اثری نداره و دوز بیش از حد درد رو شعله‌ور می‌کنه.

اصطلاحات

اصطلاح	یعنی
تکرار	هر بار انجام کامل حرکت
ست	یک دسته تکرار پشت‌سرهم
۳ × ۱۰	۳ ست، هر ست ۱۰ تکرار
استراحت بین ست‌ها	معمولاً ۱ تا ۲ دقیقه
ایزومتریک	نگه داشتن انقباض بدون حرکت

چقدر سنگین؟ قانون «۲ تا ۳ تکرار در ذخیره»

در پایان هر ست، باید حس کنی که فقط ۲ تا ۳ تکرار دیگه با فرم درست می‌تونستی انجام بدی. با مقیاس سختی ۰ تا ۱۰، هدف تمرین‌های قدرتی **۶ تا ۸ از ۱۰** است.

اگه در پایان ست...	یعنی
می‌تونستی ۵ تکرار یا بیشتر دیگه بزنی	خیلی سبکه؛ سخت‌ترش کن
۲ تا ۳ تکرار دیگه می‌تونستی	**درسته**
فرمت به هم ریخت یا نتونستی تموم کنی	خیلی سنگینه؛ سبک‌ترش کن

چند بار در هفته؟

نوع تمرین	دفعات
تمرین قدرتی	**۲ تا ۳ روز در هفته**، با یک روز استراحت بین جلسه‌ها
تحرک و کشش	روزانه
تعادل	۳ روز در هفته یا بیشتر
هوازی (پیاده‌روی، دوچرخه، شنا)	بیشتر روزهای هفته؛ هدف ۱۵۰ دقیقه در هفته

چطور پیشرفت کنم؟

وقتی تمرینی رو **دو جلسه‌ی پشت‌سرهم** با درد سبز و با «۴ تکرار در ذخیره» یا بیشتر انجام دادی، وقت پیشرفته. **فقط یک چیز** رو در هر بار تغییر بده:

1. تکرار بیشتر
2. ست بیشتر

3. مقاومت بیشتر (وزنه، کش محکم‌تر)

4. دامنه‌ی بیشتر

5. سرعت آهسته‌تر در مرحله‌ی برگشت

6. تک‌پا یا تک‌دست

7. پایداری کمتر

ساختار هر جلسه

بخش	زمان	کار
گرم کردن	۵ تا ۱۰ دقیقه	راه رفتن در خونه، دوچرخه‌ی ثابت، حرکت‌های تحرکی
تمرین‌های اصلی	۲۰ تا ۳۰ دقیقه	طبق برنامه
تعادل	۵ دقیقه	طبق برنامه
سرد کردن	۵ دقیقه	کشش و تنفس

نکته‌ی دکتر مکس

بهترین زمان تمرین، زمانیه که **واقعاً انجامش می‌دی**. یک زمان ثابت انتخاب کن و مثل قرار دکتر بهش پایبند باش.

بخش ۴

کتابخونه‌ی تمرین‌ها

هر تمرین این کتاب در این بخش یک صفحه‌ی کامل داره: عکس، وضعیت شروع، مراحل اجرا، عضله‌ی هدف، مقدار، راه ساده‌تر و سخت‌تر، اشتباه‌های رایج و نکته‌های ایمنی.

قانون تمرین: شدت رو با «تست صحبت» تنظیم کن (باید بتونی جمله‌ی کامل بگی). با تپش قلب ناگهانی، سرگیجه، درد قفسه‌ی سینه یا تنگی نفس غیرعادی، تمرین رو قطع کن و بشین.

تمرین ۱ | سطح ۱۰ آسان | شروع و تنفس



پمپ مچ پا

شروع

به پشت دراز بکش یا بشین، پاها صاف و پاشنه‌ها روی تخت.

اجرا

1. پنجه‌ی پا رو تا جایی که می‌تونی به سمت خودت بکش.
2. بعد پنجه رو مثل پدال گاز به سمت پایین فشار بده.
3. حرکت رو آهسته و در تمام دامنه انجام بده.

عضله‌ی هدف	عضلات ساق و جلوی ساق
چرا این تمرین؟	کمک به برگشت خون از پا؛ در نشستن طولانی، سفر و روزهای استراحت.
کجا باید حس کنی	پشت و جلوی ساق، گاهی کمی در پشت زانو.
مقدار	۲۰ تا ۳۰ بار، هر ساعت بیداری (بعد از عمل)؛ در بقیه‌ی موارد ۲ تا ۳ بار در روز.
ساده‌ترش کن	دامنه‌ی کوتاه‌تر یا یک پا در هر بار.
سخت‌ترش کن	در حالت نشسته با کش دور پنجه (فقط برای فشار به پایین).

اشتباه‌های رایج: حرکت سریع و ضربه‌ای؛ نگه داشتن نفس.

تمرین ۲ | سطح ۰۱ آسان | شروع و تنفس



رژه در حالت نشسته

شروع

روی صندلی بشین، پشت صاف.

اجرا

1. یک زانو رو ۱۰ تا ۱۵ سانتی‌متر بالا بیار.
2. ۲ ثانیه نگه دار و پایین بیار.
3. پاها رو عوض کن.

عضله‌ی هدف	خم‌کننده‌های ران
چرا این تمرین؟	شروع حرکت برای کسی که ایستادن طولانی براش سخته؛ گردش خون و فعال کردن پاها.
کجا باید حس کنی	جلوی لگن و ران.
مقدار	۱۰ تا ۱۵ تکرار هر پا × ۲ ست.
سخت‌ترش کن	وزنه‌ی مچ یا انجام در حالت ایستاده با گرفتن صندلی.

اشتباه‌های رایج: عقب رفتن تنه.

بخش ۵

خانواده، زندگی و داستان‌ها

خانواده، کار، خونه، و داستان آقای اکبری، فرزانه خانم و آقای یوسفی.

فصل ۸

خانواده

بهتره	نه
یاد گرفتن **علائم سکته** (فصل ۳)	«**ورزش نکن، قلبت ضعیفه**»
همراهی در **پیاده‌روی**	دادن **مسکن** بدون پرسیدن
یادآوری **قرص**	

خانواده علائم سکته رو بدونه.

فصل ۹

داستان آقای یوسفی: علائم سکته

آقای یوسفی **۷۱ ساله** با AF؛ یک صبح دهنش **کج** شد و دستش **ضعیف**.

زمان	چی شد
همون لحظه	همسرش علائم رو شناخت؛ **۱۱۵**
بیمارستان	درمان **فوری** سکته
ماه ۳	توان‌بخشی؛ **رقیق‌کننده‌ی خون** رو دیگه **فراموش** نمی‌کنه

نکته‌ی دکتر مکس

آقای یوسفی چند هفته رقیق‌کننده‌ی خونش رو **خودسرانه** قطع کرده بود.

«قرصم رو قطع کرده بودم؛ دیگه هیچ‌وقت.»

کتاب کامل و ارتقا

این راهنما فقط **یک مسیر** از کتاب کامل «**فیبریلاسیون دهلیزی و فعالیت بدنی**» رو پوشش می‌ده. اما بیشتر افراد بعد از ۵۰ سالگی **بیش از یک مشکل** دارن، و خیلی وقت‌ها مسیر درمان به جراحی، زندگی روزمره یا نگهداری طولانی‌مدت هم می‌رسه.

کتاب کامل چی داره؟

بخش	عنوان	فصل
۱	فیبریلاسیون دهلیزی	۶
۲	شواهد	۴
۳	تمرین	۷
۴	زندگی روزمره	۶
۵	برنامه‌ی ۱۲ هفته‌ای	۸
۶	کتابخونه‌ی تمرین‌ها	همه‌ی ۷۶ تمرین
۷	خانواده، زندگی و داستان‌ها	۶
۸	پرسش‌ها، جدول‌ها و واژه‌نامه	۳

ارتقا با پرداخت مابه‌التفاوت

اگه این راهنما رو خریدی، تا **۳۰ روز** می‌تونی فقط با پرداخت **تفاوت قیمت**، کتاب کامل رو بگیری. کافیه رسید خرید این راهنما رو در دایرکت اینستاگرام dr.max.zeinali@ بفرستی.

منابع علمی

1. Van Gelder IC, Rienstra M, Bunting KV, et al. 2024 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). Eur Heart J. 2024;45(36):3314-3414. doi:10.1093/eurheartj/ehae176
2. Malmo V, Nes BM, Amundsen BH, et al. Aerobic Interval Training Reduces the Burden of Atrial Fibrillation in the Short Term: A Randomized Trial. Circulation. 2016;133(5):466-473. doi:10.1161/CIRCULATIONAHA.115.018220
3. Pathak RK, Middeldorp ME, Meredith M, et al. Long-Term Effect of Goal-Directed Weight Management in an Atrial Fibrillation Cohort: A Long-Term Follow-Up Study (LEGACY). J Am Coll Cardiol. 2015;65(20):2159-2169. doi:10.1016/j.jacc.2015.03.002

رقیق‌کننده‌ی خون و ایمنی

راهنمای تک‌موضوعی دکتر مکس:

- سکته
- ایمنی
- غذا
- سفر
- داستان

بر پایه‌ی پژوهش‌ها و رهنمودهای بالینی معتبر. بخشی از کتابخانه‌ی دکتر مکس.